

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4727-10

meddelad i Stockholm den 27 juni 2011

KLAGANDE

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 23 juni 2010 i mål nr 4218-09, se bilaga

SAKEN

Uteslutning ur arbetslöshetskassa

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF, yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom samt fastställer länsrättens dom och arbetslöshetskassans beslut.

Dok.Id 106469

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

IAF anför bl.a. följande. AA har på sina kassakort deklarerat att han varit arbetslös under tiden den 14 januari till 10 februari 2008. Under samma tid har han arbetat heltid. Kassakorten deklarerar i efterhand och AA har vid tiden för avsändandet av korten till kassan varit medveten om att han hade en anställning. Han har lämnat de oriktiga uppgifterna medvetet eller åtminstone av grov vårdslöshet och ska därför uteslutas som medlem enligt 37 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, LAK. Rättelse av uppgifter kan inte utgöra särskilda skäl enligt 37 § andra stycket LAK med hänsyn till att arbetslöshetsersättningen betalas ut på basis av de uppgifter om sökandens arbetslöshet som redovisats på kassakorten utan någon egentlig förhandskontroll. I ett sådant system, som bygger på förtroendet mellan sökanden och arbetslöshetskassan, är det viktigt att respekten för deklarationens betydelse upprätthålls och att det ställs höga krav på att sökanden även i övrigt ska lämna korrekta och fullständiga uppgifter om förhållanden som påverkar ersättningen. I prop. 1995/96:25 (s. 128 ff.) uttalas bl.a. att det finns anledning att på ett kraftfullt sätt ingripa mot de personer som fuskar sig till ersättning som de inte har rätt till.

Kammarrätten har ansett att tidpunkten för AAs rättelse saknar betydelse eftersom det är han själv som uppmärksammat arbetslöshetskassan på den felaktiga uppgiften. När en ersättningstagare medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat felaktiga uppgifter och därigenom har fått arbetslöshetsersättning utbetald på felaktiga grunder måste emellertid rättelsen av den felaktiga uppgiften ha gjorts i vart fall före utbetalningstillfället om den över huvud taget ska kunna anses utgöra särskilda skäl enligt 37 § andra stycket LAK.

AA bestrider bifall till yrkandet och anför bl.a. följande. Den tid han har redovisat fel är den 14 januari till 1 februari 2008, dvs. veckorna 3–5, och inte, som IAF felaktigt anger, tiden den 14 januari till 10 februari 2008. Han har aldrig fuskat sig till någon ersättning. Han redovisade inte fel medvetet eller av grov vårdslöshet. När han upptäckte felet ändrade han uppgifterna och gjorde allt som stod i hans makt för att göra rätt för sig. Man måste ha rätt att ändra felaktiga uppgifter när man upptäcker dessa utan att bli bestraffad som han blivit.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 37 § första stycket 2 LAK ska en arbetslöshetskassas styrelse, om inte särskilda skäl talar emot det, utesluta en medlem som medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift om något förhållande av betydelse för hans eller hennes rätt till medlemskap eller ersättning. Om det finns särskilda skäl ska styrelsen, enligt andra stycket, i stället fränkänna medlemmen rätten till ersättning enligt bestämmelser om detta i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

AA har på kassakort uppgett att han var arbetslös under tiden den 14 januari till 1 februari 2008 trots att han då hade anställning på heltid. När kassakorten gavs in måste han ha varit medveten om att han hade en anställning. Han får därför anses ha varit åtminstone grovt vårdslös när han lämnade de felaktiga uppgifterna och ska uteslutas som medlem i arbetslöshetskassan om det inte finns särskilda skäl för att i stället fränkänna honom rätten till ersättning.

Det framgår inte av den aktuella bestämmelsen vad som ska anses utgöra sådana särskilda skäl som krävs för att arbetslöshetskassan ska kunna underlåta att utesluta en medlem och det ges inte heller någon vägledning i förarbetena till lagen. Högsta förvaltningsdomstolen anser i likhet med kammarrätten att den omständigheten att en medlem själv rättar en oriktig uppgift kan utgöra särskilda skäl.

AA har lämnat olika uppgifter om när han rättade uppgifterna.

Arbetslöshetskassan har uppgett att rättelsen gjordes en kort tid innan AA på nytt anmälde sig som arbetssökande och att kassan då ändå skulle ha fått tillgång till de riktiga uppgifterna och upptäckt felet. Det har emellertid inte kommit fram att rättelsen betingats av att arbetslöshetskassan hade inlett någon utredning om eller på annat sätt ifrågasatt hans rätt till ersättning för den aktuella perioden.

Omständigheterna är således sådana att särskilda skäl ska anses föreligga.

Mål nr
4727-10

AA ska alltså fränkännas ersättning i stället för att uteslutas ur kassan.
Överklagandet ska därför avslås.

Mats Melin

Gustaf Sandström

Lennart Hamberg

Annika Brickman

Helena Jäderblom

Jennie Wenneberg

Föredragande justitiesekreterare

Avd. I

Föredraget 2011-05-18